

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. marts 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0704
Dok.: ASW40070

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 63 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. oktober 2008.

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 63 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes redegøre for bødeniveauet for betleri i andre lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, herunder Tyskland.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Justitiedepartementet i Sverige, der har oplyst følgende:

”Tiggeri är inte som sådant straffbart i Sverige. Det finns alltså inte något tiggeribrott som kan jämföras med danska straffelovens § 197.

Enligt 3 kap. 8 § ordningslagen (1993:1617) får en kommun – efter regeringens bemyndigelse – i visse fall meddela föreskrifter som behövs för att upprätthålla den almäna ordningen på offentlig plats. T.ex. kan föreskrivas att det krävs tillstånd av polisen för penninginsamling. Överträdelse av ett sådant tillståndskrav straffas enligt 3 kap. 22 § ordningslagen med penningböter. Jeg känner dock inte till at den straffbestämmelsen har tillämpats på tiggerier. Det är därför svært att säga att den bestämmelsen kan jämföras med den danske straffbestämmelsen om betleri.”

Justitsministeriet har endvidere indhentet en udtalelse fra Justis- og Politidepartementet i Norge, der blandt andet har oplyst følgende:

”Frem til 2006 inneholdt den norske løsgjengerloven (lov 31. mai 1900 nr. 5 om Løsgjengeri, Betleri og Drukkenskap) følgende bestemmelse (§ 11):

”Den som betler til sedvane, eller som gjentagne ganger betler paa et almindeligt befærdet eller for almindelig færdsel bestemt sted eller gaaende fra hus til hus, straffes med fængsel indtil 2 maaneder, hvis han ikke fældes efter § 4.

På samme maate straffes den, som anvender andre til sådant betleri for sig eller tillater nogen under hans forsorg staaende umyndig at gjøre sig skyldig deri.”

Løsgjengerloven § 13 rammet såkalt kvalifisert tigging og lød:

”Den, som betler paa en truende maate eller i forening med nogen anden eller under falske foregivender, som han søker at gi tiltro ved kunstgrep eller skriftlige bevidnelser, eller som medvirker hertil, straffes med fængsel indtil 3 maaneder, hvis han ikke fældes efter § 2 eller § 4.”

Løsgjengerloven ble opphevet 1. januar 2006, med unntak av § 11, som ble opphevet 1. juli 2006. Deler av løsgjengerloven ble videreført i straffeloven, men verken § 11 om alminnelig tigging (betleri) eller § 13 om kvalifisert tigging ble videreført. Det ble imidlertid under lovforberedelsen antatt at kvalifisert tigging ville kunne rammes av andre alminnelige bestemmelser i straffeloven, herunder straffebudene mot ordensforstyrrelser, hensynsløs atferd, trusler, bedrageri og tvang. [...]

Et søk i tilgjengelig rettspraksis gjennom søkemotoren Lovdata viser kun tre tilfeller av overtredelse av løsgjengerloven § 11 og tre tilfeller av overtredelse av løsgjengerloven § 13. De er alle av eldre dato (den siste avgjørelsen er fra 1994). I alle tilfellene var tigging bare én tiltalepostene. Det ble idømt samlede fængselsstraffer av kortere varighet.”

Justitsministeriet har yderligere indhentet en uttalelse fra Justitieministeriet i Finland, der har opplyst følgende:

”I Finland är tiggeri i sig inte kriminaliserat. I finsk lagstiftning finns med andra ord inte något brott som kan jämföras med danska straffelovens § 197. Tiggeri anses inte heller som sådant utgöra *Störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten* som kan bestraffas med böter enligt finska Ordningsslagen (27.6.2003/612). Om tiggeriet utförs på ett sådant sätt att det kan anses vara störande, på grund av våldsamt beteende eller dylikt, blir nämda lag dock tillämplig. En dylik förseelse skall bestraffas med ordningsbot, à 35 euro enligt vad som utfärdats genom förordning eller dagsböter, 6-10 dagsböter enligt de anvisningar som inrikesministeriet har utfärdat till polisen.

Trots att tiggeri inte i sig är kriminaliserat, kan tiggeri vara förknippat med något brott. Om tiggeriet är organiserat, kan det till exempel vara frågan om penninginsamlingsbrott eller lindrigt penninginsamlingsbrott. Straffskalan för penninginsamlingsbrott är böter eller fängelse högst två år och för lindrigt penninginsamlingsbrott böter. Än så länge har dock inte något sådant brottmål prövats i Finland.”

Den danske ambassade i Berlin har – på baggrund af en henvendelse til Justitsministeriet i Tyskland – opplyst følgende:

”Betleri (tiggeri) er i udgangspunktet ikke strafbart i Tyskland, og tiggere kan således ikke alene som følge af betleri pålægges bøder.

Hvis der anvendes usande oplysninger til at opnå almisser, vil dette dog efter en konkret vurdering kunne straffes som bedrageri, jf. den tyske straffelovs § 263, stk. 1. Det kan eksempelvis være indsam-

linger, der foregiver at gå til velgørenhedsformål, men hvor pengene bevidst anvendes til egen eller andres berigelse. Bedrageri straffes med bøde eller frihedsstraf i op til fem år.”